

Piispan ohje pääsiäisajan jumalanpalvelusten viettämiseen Oulun hiippakunnan seurakunnissa keväällä 2020

Kristikunnan suurin juhla, pääsiäinen, lähenee. Seurakunnista on tullut minulle ja muille piispoille runsaasti kysymyksiä koskien erityisesti kiirastorstain ja pääsiäisyön/pääsiäispäivän jumalanpalveluksia ja siitä, voidaanko niissä viettää ehtoollista.

Piispat ovat keskustelleet asiasta ja sopineet, että näissä keskusteluissa esille tulleiden yhteisten näkökohtien pohjalta kukin piispa ohjeistaa asiaa omassa hiippakunnassaan. Piispojen keskusteluissa on pohdittu mm. seuraavia näkökohtia:

- Erityisesti kiirastorstai fokusoituu voimakkaasti ehtoollisen sakramenttiin ja olisi vaikea kuvitella kiirastorstain jumalanpalvelusta ilman ehtoollista. Kysymys on kirkon itseymmärryksestä ja aivan sen olemisen ytimeen kuuluvasta asiasta.
- 10 hengen kokoontumissääntö on voimassa, eikä sitä lähdetä myöskään pääsiäisen jumalanpalvelusten osalta muuttamaan. Muutaman henkilön viettämä jumalanpalveluskin on jumalanpalvelus, ei striimattava "esitys".
- Kiirastorstaina kirkko muistaa Vapahtajan sanoja, kun hän asetti ehtoollisen ja käski viettämään sitä hänen muistokseen. Ehtoollista kirkkotilassa viettävä seurakuntaa, vaikka pienikin, tekee sen eräässä mielessä koko seurakunnan puolesta.
- Myös etäyhteyksien kautta mukana oleva seurakunta osallistuu ehtoolliseen ns. hengellisen kommunion kautta. Tähän on olemassa erityisiä rukouksia, jotka ilmentävät kaipuuta ehtoollisen sakramentin osallisuuteen tilanteessa, jossa sen nauttiminen ei ole mahdollista.
- Ekumeeninen näkökulma: Katolinen ja ortodoksinen kirkko viettävät ehtoollista näissä poikkeusoloissakin, mutta hyvin pienimuotoisesti.

Piispojen yhteisten keskustelujen pohjalta annan Oulun hiippakunnan seurakunnille seuraavan ohjeen pääsiäisjana jumalanpalveluksista

- Jumalanpalvelukset vietetään seurakunnan normaalin jumalanpalvelussuunnitelman mukaan ja striimataan piispojen aiemman ohjeen mukaisesti. Jumalanpalveluksissa on kirkkotilassa läsnä enintään 10 henkilöä.
- Ehtoollista voidaan viettää näissä pienissä jumalanpalveluksissa ennen muuta kiirastorstaina ja niin haluttaessa myös pääsiäisyönä/pääsiäispäivänä. Ohje ei velvoita seurakuntaa viettämään ehtoollista em. jumalanpalveluksissa, mutta siihen on mahdollisuus. Kirkkoherra linjaa asian seurakunnassaan näiden ohjeiden pohjalta.
- Messua toteuttavan pienen seurakunnan (max. 10 henkilöä) tulee olla monipuolinen, koostuen papista, kanttorista ja suntiosta sekä maksimissaan 7 seurakuntalaisesta, joista pääsääntöisesti kaikilla on jumalanpalveluksessa jokin palvelutehtävä (tekstien luku, esirukous, musiikki, alttarin riisuminen etc.). Pienestä jumalanpalveluksesta ei tule rakentaa pappien tai seurakunnan työntekijöiden messua.
- Striimattavassa messussa on kiinnitettävä huomiota visuaalisen toteutukseen. Ehtoollisen toimittaminen kuvataan striimauksessa Jumalan Karitsaan asti, mutta ehtoollisen vieton aikana voidaan kamera kohdistaa esimerkiksi sivupöydälle esille asetettuihin ehtoollisleipiin ja viinimaljaan. Näkökulmia pieteetillä toteutettuun messun striimaukseen voi tältä osin katsoa esimerkiksi Roomassa Sant Egidion yhteisön kirkossa toteutetusta messusta. Ehtoollisen vietto

alkaa noin 42 minuutin kohdalla.

<https://www.santegidio.org/pageID/30284/langID/en/itemID/35168/Eucharistic-Liturgy-from-the-church-of-Sant-Egidio-in-Rome-presided-by-mgr-Vincenzo-Paglia.html>

- Ehtoollisen jakaa ainoastaan pappi noudattaen äärimmäisen suurta hygieniaa. Turvavälit ehtoollispöydässä on pidettävä riittävinä.
- Erikseen piispat toteavat, että pois suljettu on sosiaalisessa mediassa esille tullut ajatus, että pappi konsekroisi ehtoollisen kirkkotilassa ja kodeissa sitten ihmiset viettäisivät itse ehtoollista kirkossa tapahtuvan messun toimittamisen tahdissa.
- Kirkkohallituksen Jumalanpalvelus ja yhteiskunta -yksikkö valmistelee yhdessä hiippakuntien jumalanpalveluselämän asiantuntijoiden kanssa piispojen pyynnöstä materiaalia pääsiäisen ajan jumalanpalveluksiin. Materiaali sisältää mm. hengelliseen kommunioon eli ehtoollisen sakramentin kaipaukseen liittyviä rukouksia. Nämä virikemateriaalit julkaistaan hyvissä ennen pääsiäistä.

Lopuksi totean, että tämä ohje on annettu tällä hetkellä voimassa olevien viranomaisohjeiden pohjalta. Tulevaisuudessa on mahdollista, että Suomessakin seurataan Saksan mallia ja kokoontumiset rajataan pienempään joukkoon kuin 10 (Saksassa 2 henkilöä). Jos näin kävisi, annetaan uudet ohjeet jumalanpalveluksiin ja kirkollisiin toimituksiin.

Pyydän kirkkoherroja huolehtimaan siitä, että koko seurakunnan papisto sekä kanttorit saavat tämän ohjeen. Ohjeeseen liittyvistä asioista voi olla yhteydessä hiippakuntadekaani Kari Ruotsalaiseen (kari.ruotsalainen@evl.fi).

Päätän virren 300 puhutteleviin sanoihin:

Jeesuksen muisto ihana / on mieltä ilahduttava. / Ei voisi kuulla kalliimpaa, / ei veisata suloisempaa / kuin nimeänsä ihanaa.

Vaan parhain manna, hunaja / on hänen läsnäolonsa. / Se sydänten on lohdutus, / elämän alku, valkeus / ja sielun pyhä riemastus.

Mun, Jeesus, anna tuntea / rakkautesi suuruutta. / Oi Jeesus, anteeksantaja / ja taivaan kruunun kantaja, / ainoa armon jakaja.

Teitä kaikkia siunaten,

Piispa Jukka